

Iskaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

vsako leto 15 K
Posamične številke stanejo 10 vin
V Gorici se prodaja „Soča“ v vseh tobakarnah.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kazipol po Goriskem in Gradiščanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštinih zvez“. Na naročila brez dopolnjenih naročilne se ne oziramo.

SOČA

Vse za narod, svobodo in napredek! Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

nahaja v Gosposki ulici št. 7 Gorici v I. nadstr. na 4420.

Upravništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni. Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglašje in poslanice se računijo po Petiš-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin, 2-krat 14 vin, 3-krat 12 vin, vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklamne spisi v uredniškem delu. Za obliko in oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Rednik št. 83.

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in od.

V Gorici, dne 8. 11. 11.

Reakcija se postruje. V Stürgkhu smo dobili Bienenrotha IV. Mož je upeljal stari avstrijski sistem germanizatorskega birokratizma. Stürgkh reprezentira sistem onega specifično avstrijskega tipusa javne uprave, ki ga je nekoč njegov prednik knez Thun tako izborna označil: »Das Fortretten und Fortwursteln«. Smer tega upravnega delovanja je diametralno nasprotna vsem zahtevam mlade, demokratične, ustavne Avstrije. Parlament ni še to, kar bi moral biti; vlade, kakor je bila Bienenrothova in kakršna je Stürgkhova, so take, da ni upanja, da postane parlament v doglednem roku ona bramba pravice, enakopravnosti in napredovanja, kakor so vsi pričakovali leta 1907. Z dogodkom onega leta je bil napravljen velik korak. A le uvodni korak. Ljudski parlament ima dve nalogi. Nujnejša njegova naloga je, učvrstiti samega sebe, učvrstiti parlamentarizem, vreči uradniški kabinet, kot definitivum ali provizorium, odredi s § 14. vladajočim birokratom indemnitetu, — na drugi strani pa zopet odobriti proračun, kakršen je neobhodno potreben, brez ozira na razne papirnate programne točke. Tudi proti militarizmu se uspešneje bojujemo z omejitvijo žrtev, nego z nasprotnim glasovanjem pri proračunu...

Druga nujna naloga parlamenta je, dati avstrijskim narodom ustavne garancije za pravice, izvirajoče iz čl. XIX. drž. osn. zak., t. j. najprej legalno konstituirati narodnost in dati s tem pravne in upravne temelje za novo federativno ali, rečimo, demokratično, samoupravno Avstrijo.

Teza danes naš parlament ni zročena. Mladščiki, daj nam, rojaki, nimate v sebi ene miselne moči, ki bi jim jo moral dati njihov program, — da ne govorim o nemškem vladin vsakem liberalizmu, ki mi nič drugega, kakor nekulturna, klikovska, abderitsko-fovinistična potenca. In koga imamo razven teh še v parlamentu? Imamo četo Poljakov, vladnih hajdukov, ki jim je razven slahitnih in židovsko-slahitiško — kapitalističnih interesov vse He-kuba; imamo četo krščanskih socialcev, malikovalcev boga Pobasaj, več ko more; imamo Susteršiča s svojo ljudsko, demokratično, socialno, vseslovensko, narodno, kulturno stranko, stranko vlade, opozicije, proste roke, nemških uradnikov, Accurtijev, stranko vladajoče organizirane reakcije.

In ta družba, ta vzajemna zavarovalnica za politične kupčije, ta družba z neomejeno zavezo fanatiziranih in nalaganih mas, ta družba političnih farizejev in kulturnih evnuhov naj utrdi parlamentarizem, dogradi ustavne temelje, reši narodnostno vprašanje kot predpogoj rešitve socialnega vprašanja?

Bodisi, — bilo bi mogoče, če bi sta'o na čelu vlade ministerstvo ne strokovnih, ampak duševnih kapacitet, parlamentar-nih, rekeli bi diplomatskih velmož, ki bi znali krotiti vsaj one elemente, ki imajo vsaj napredne programe, če že nimajo naprednih dejanj. A da bi bil kakršen koli stvaren napredek mogoč z ministerstvom verolomnega Hechenburgerja, fevdalno-birokratskega Stürgkha in papistovskega Hussareka, ni in ne more biti verjetno. Nasprotno, vsj reakcionarni elementi vidijo v sedanjem ministerstvu svoje zaup-nike in jim zadovoljno ploskajo, tako nem-

ški liberalci, kakor kršč. socialci in Pol-jaki. Mladščiki stojé ob strani, da; ali sami trde, da ne načeloma; oni čakajo na dejanja. To je star parlamentaren terminus, ki pove — mnogo. Oni čakajo na dejanja!

In še nekdo drugi čaka na dejanja. To so naši »Vseslovenci«, V. L. S. In ker čakajo na dejanja, dejanj pa le noče biti, so baje proglasili politiko proste roke; šli so s Stürgkhom »navšlat«. Igro bodo plačali žaluječi ostali: Narod, demokracija, parlamentarizem, poštenost.

Stürgkh sedi na stoličku, mi pa skomignemo z ramami, — in si mislimo: »Es wird flott weiter gefrettet«.

Tudi to je končno — stališče.

K.

Razstave goveje živine.

(Iz Tolminskih hrbov.)

Ze več let se vršijo v naši deželi razstave goveje živine. Razstavam se je od začetka glede povzdige živinoreje pripisovala velika važnost. Mislilo se je, da se bode teh razstav udeleževala ogromna večina živinorejcev, ali, žalibog da temu ni tako. Veliko je živinorejcev, ki imajo za te razstave sposobnih živinčev, ali razstav se ne udeležo.

Oziraje se na poročila o razstavah oziroma o številu razstavljenih živinčev, je opaziti mesto napredka le nazadovanje, kajti leto za letom se številke o razstavljeni živini manjšajo ter se je bati, da ako pojde tako naprej, ne bo na teh kaj odlikovati.

Glede na to nastane vprašanje, **kje tiči uzrok, da ni zaželjenega napredka?** Odgovorov na to dobimo več. Gotovo je da, kdor razstavi živino, si izbere za to najlepšo in si je že prej skoraj gotov, da bo odlikovana njegova žival. Res je lepa in se morda še odlični od drugih, ali obdarovalna komisija je drugih misli, in že se je večkrat pripetilo, posebno pri kravah, **da so manj vredne bile odlikovane in lepše in boljše krave brez vsake nagrade izpuščene.**

Seveda ni bilo tudi prav, da je na razstavi ena in ista žival večkrat odlikovana, kakor je to bilo od začetka, ko je bila za prvo darilo skoraj bi se reklo krava izbrana ter leto za letom odlikovana. S tem izgube drugi razstavljalci in živinorejci veselje, češ, saj vemo, katera dobi.

Glede na to bi morala obdarovalna komisija ošobito pri kravah bolj paziti. Tudi bi bilo prav, da bi komisija bolj upoštevala in se bolj ravnala po vspredu teh razstav. Odlikovana žival bi morala biti zaznamovana, ali to se je v vsem času le enkrat godilo. Daril za krave je tudi premalo. Ako hočete, gospoda, da bode udeležba večja, uredite tako, da bo več daril, če tudi ne eno po 80 kron, naj bodo pa darila manjša. — Če se pa sploh ne more obdarovati in da je več živine lepe, naj se deželni odbor potruži ter naj daje več diplomov.

Gledè junic pa ni posebno se ozirati, ker so v tej starosti vse lepe. Ne ve se pa, kaka bo krava. Prav bi pa menda tudi bilo v teh vrstah darila zmanjšati, tako da se jih lahko več obdari, četudi z manjšimi zneski.

Krivica se pa godi razstavljalcem bikov. Na te bi morala komisija posebno ozir jemati ter si misliti, da brez lepih bi-

kov ni lepe živine. Obdarovati bi morala v prvi vrsti le doma uzrejene bika, in ne istih, ki so od drugod prignani. S tem se privabi k udeležbi. Če se bode pa zana-prej le druge in ne doma uzrejeni bikov odlikovalo, ne bodo živinorejci domačih bikov razstavljali, ker vedo, da nič ne dobe in da pri komisiji imajo prednost drugi. — Bika seveda je težko tudi gnati ter je z njim več sitnosti kakor z drugo živino, zato jih je tudi manj razstavljenih in le mlajši.

Splošna nevolja se loti razstavljalca oziroma živinorejca, ko ugleda leto za letom iste člane obdarovalne komisije.

Po mnenju mnogih to tudi ni prav. Boljše bi bilo, da bi se komisija spreminjala. Če pa že hoče deželni odbor iste in ene imeti, naj vsaj v toliko spremeni, da pošlje te v druge okraje in iz drugega okraja pa sem, ker s tem se odpravi marsikateri opravičen in neopravičen sum, ki ga je večkrat opaziti pri razdeljevanju daril.

Tooliko za zdaj, morda spregovorimo zopet o svojem času.

Več živinorejcev.

Novi občinski zdravnik v Komnu.

Iz Komna.

Po dolgem času šele je prinesla častitljiva »Gorica« v soboto dne 4. novembra 1911. neko skrupcalo, ki naj bi bil odgovor na dopis v »Soči« z dne 27. oktobra 1911.

Vidi se, da je bil porod temu duševnemu detetu silno težak. Radi priznavamo, da je nemogoče oprati zamorca tako, da postane bel. Tega nehvaležnega posla se je lotil dopisnik »Gorice«, ki pa ga ni imenujemo falota kakor naziva on, dopisnika »Soče«. »Po delih jih sodimo! Njegovo trudopolno delo ni venčano z lavoriko vspeha.

Mislimo, da bi bila Vaša dolžnost, ako hočete odgovarjati na dopis, in ako se Vam zdi neresničen, da ovržete očitana dejstva, ki Vas pečejo, kakor se vidi iz dopisa. Vi pa se postavljate na komodno stališče, da kar na kratko imenujete dopis »lažljivo-zaviti« in »zavratno hudobno zaviti napade«.

Gospod dopisnik! mi trdimo še vedno, da je bila v dopisu v »Soči« sama sveta resnica in da smo opisali samo gola dejstva in ako ni temu tako, zakaj ne zani-kate, pa bilo samo en jedini prizor izza bivanja dr. Fulneckega med nami?!

Torej! »zavijanja« resnice so na Vaši strani!! **All ni res**, da se je ljudstvo čudilo zdravljenju umrle devovjke? **All ni res** zopodil deklico, ki je prosila, naj jej izdere zob, iz sohe, samo zato, ker so njeni stariši naprednjaki? **All ni res** zabrusil praškov v bogemu nožu v obraz, ker ga je prosil, naj mu računa nekaj manje? **All ni res** zopodil iz sebe nesrečno mater z opečenim otrokom, ki je dva-tri dni pozneje umrl, brez zdravlila domov? **Odgovorite!**

So-li je la usmiljenega Samaritana? Vi poznate vendar zgodbe sv. pisma! Kako spravite Vi v soglasje ta zdravni-kova dela z vzvišenim zdravniškim pokli-čen?? In slednjič: **all ni bil res** izginil gosp. dr. Fulnecky iz Bovca??

Ne-ker ne mara, ampak ker ne more pobiti niti ednega goritankovanih dejanj, ne odgovarja dr. Fulnecky.

Vase čevkanje o izvrstnosti dr. Ful-neckega kakor zdravnika, je seveda samo Vaša domišljija. Županstvo ga je sprejelo brez vsakršnih informacij na ukaz de-kanov in dr. Fulnecky se do danes ni še izkazal za »izvrstnega« zdravnika! V isti sapi se sami točete po zobeh, ker prizna-vate da: »je bil profi nekotjim strankam **trd in rezek.**« Vprašamo Vas, kedaj pa sme biti zdravnik napram bolniku, ki išče pri njim zdravlila in vtehe, **trd in rezek??**

K odstavku v Vašem dopisu, kjer se čudite, da ne morejo revnejši občinarji raz-zumeti, da je v njihovem interesu, ako plača občina zdravniku letnih 1600 K z ugodnimi pogoji, da bode računal vizito na domu po vsej občini 2 K, dovolite nam gospoda, da Vam tu pojasnimo, česa ne morejo revnejši in premožnejši občani raz-zumeti. Ljudstvo ne more razumeti, zakaj niso klerikalni starešine hoteli dovoliti dr. Reja, priznanemu in priljubljenemu zdrav-niku, 1200 oziroma 1000 K letne plače, zakaj so mu ponudili **celih 500 K** (kakor kakemu občinskemu čredarju) a dr. Ful-neckemu dovolijo pa 1600 K.

Pojasnite to ljudstvu! Naše ljudstvo ni tako neumno, kakor je hočete predočiti v svojem dopisu. Naše ljudstvo obso-a s svojo zdravo pametjo Vaše in Vaših pri-stašev početje kakor tudi vedenje zdrav-nikovo napram bolnikom! To ljudstvo pravi, da je dr. Reja **dober** zdravnik in ker je naš rojak, razume nas in naše tež-nje. A Vi, ki trkate v svojem dopisu na »Slovansko vzajemnost«, niste opazili, da ste se zopet kresnili po zobeh, ko pripo-vedujete o dr. Finku. Kadar ste jemali v službo pok. dr. Finka, niste vedeli, da ni Slovan?? Takrat Vam je bil vsak, makari tudi žid ljubši kakor — dr. Reja, Slovenec, naš **goriški** rojak!

Čitateljem puščamo sodbo; a naše ljudstvo pa naj se zahvali za dopis, ki skuša slikati javnosti to ljudstvo za, kakor pravi dopisnik: »**nepremišljeno**, da se hujše ne izrazimo,« hotel je reči neumno, svetujemo, da obračuna s takimi »osrečevalci« temeljito, enkrat za vselej.

Občinarji.

DOPISI.

Iz sežanskega okraja.

Silvno in okoliš. — Redkokedaj se sliši od nas kaj zanimivega in še takrat obsega dopis stvari, ki so skoraj brez vsa-kega pomena in ki razburjajo le še bolj duhove. Kaj zares koristnega in vzgoj-nega vzklije pri nas le redkokedaj. Hočem pa napraviti konec temu mrtvilu. Upam, da s tem ustrezem čitateljem, ki morejo z ozirom na zanimivost in nepristranost dopisov spoznati pomen teh in resnega naprednega lista.

Razum izvolitve novega občinskega sveta, kateremu bi priporočal študiranje občinskega reda, kajti drugače bi prišel v konflikt z drugimi oblastmi, kar bi občini veliko škodovalo, je najvažnejši dogodek, ki zasluži, da se ga otme pozabnosti, pri-hod novega vikarja, g. F. Švara. Ni nam bilo neznano, da je ta gospod Deviča-nom v žalostnem spominu, upali smo pa vendar, da bode imel do nas kaj več ob-zira. Opomnili smo ga takoj takrat, da mu pri nas ne pojde devinsko žito v klasje! Toda vse to ni mnogo pomagalo. Kmalu potem so deževala poročila s Kri-stovimi nauki v klerikalnih listih, ker je bilo dovolj jasno povedano, kake namire

ima ta gospod. Za danes konstatiramo le, da je komediant (da ne rabimo hujšega izraza) in ga pozivljamo, da naj bode pri svojem »svetem delu« previden, kajti mi ilinika ne uklonemo! — Pozivljamo tudi vse Mohorjane, naj se ne dajo pogovoriti od gospoda, ki agitira v cerkvi za razne klerikalne institucije, in naj vržejo raje tisto kronico, ki bi sicer brezkoristno izginila v breznu brez dna, v Ciril-Metodov nabiralnik. To absolutno ne gre, da bodo »nunci« povzročali povsodi razdór. Pokažimo, da znano neodvisno misliti! Izvestni »osrečevalci« pa naj si zapomnijo, da: čim večji pritisk, tem silnejša reakcija.

V prijaznih Mavhinjah se je pred letom ustanovil Sokol s sokolsko godbo, ki prav lepo napreduje. To naj bode tudi drugim Kraševcem za zgled in vspodbudo. Kaj in kako naj bi se tukaj delovalo, povej o priliki. Žal, da so se tudi tukaj dobili ljudje, ki ne morejo videti ničesar novega in koristnega, ako ni njih kova in ako ne pride iz njihovih vrst. Z vso močjo so delali ti divji elementi, da bi uničili mlado društvo. Ali ni se jim posrečilo. Povedano naj jim bode, da se mi na nje ne bomo ozirali, bilo bi to pod našo častjo. Brez njih in proti njim se bomo razvijali in priborili zmago našim idejam.

V zadnjem času se je začelo čutiti potrebo po izobrazbi. Služijo v to svrhu v prvi vrsti časopisi. Upajmo, da se posreči kmalu prepričati naše ljudi o potrebi naravnega čuta in o globoki utemeljenosti naprednih in demokratičnih načel. S tem bi se obvarovalo naš zdrav narod pred zlom časa, pred breznarodno socialno demokracijo in pred klerikalizmom o katerem pa sodimo, da vzhlic vsemu naporu ne bo mogel več dolgo zdržati se na površju v našem slovenskem ljudstvu.

—vP.

Iz ajdovskega okraja

Iz Rihemberga. — K zmagi pri občinskih volitvah v I. razredu je neizpodbitno pripomogel naš večni snubač. Mi možu ne zavidamo sreče, da je vendar enkrat zaslužil žensko in zraven še en glas, kajti podstrelje njegovega stanovanja mora biti pač tako prenapolnjeno dosedaj vdobljenih košaric, da je bil najbrže siljen škartirati celo ono osodepolno harmoniko. Radovedni bi bili pa izvedeti, kam je slednja prišla....

Iz Sela na Vipavskem. — Dne 15. oktobra smo ustanovili v Selu prostovoljno gasilno društvo, katero ima namen braniti koristi našega že 10 let obstoječega san ostojnega Požarnozavarovalnega društva. Takoj pri ustanovnem občnem zboru se je upisalo 48 članov v gasilno društvo in izvolilo ta-le odbor: Anton Bavčar št. 28, Josip Mermolja št. 12, Josip Mužina št. 46, Leopold Pirjevec št. 52, Jos. Pišot št. 79, Jos. Pirjevec št. 39 in Fr. Mihelj št. 37, vsi iz Sela. Občni zbor je poveril odboru, da pošlje pravila v potrjenje. — Tako štejemo v Selu že 7 institucij, kar kaže velik napredek v naši mali občini. Sedaj ni gospodarja v Selu in tudi ne mladeniča, ki bi ne bil član kakega društva. Skupno vsi odbori so sklenili, da naj se napravi v Selu nekaka gospodarska zveza, katera bi nosila geslo: Vse za narod, svobodo in napredek. — Na pomoč!

Iz goriške okolice

Iz Podgore. — Neki basist tukajšjega cerkvenega zbora je očital nekemu dečku, da je rekel pevskemu zboru, da ne poje lepo in da če se človek ne od strani, da ga začnejo ušesa boleti. Če bi slučajno dotični deček to rekel, bi to ne bila nobena laž. Ta inteligentni-basist se ni upal nič reči dečku, poslal pa je sporočilo po organistu in sicer v cerkvi. Ker je to laž, prosimo dotičnega, da pove osebo, katera je to slišala. Organistu pa povemo te-le besede, katere naj si jiti dobro zaponni: »V cerkev se pride molit in ne dražiti ljudi«. Dotičnemu basistu pa svetujemo, naj gre raje v podgorsko italijansko kavarno poslušat pogovore. Naj ne zameri!

Najhujša jezikovna nasilnost pri koroških sodnijah.

Se pred par leti se je na Koroškem pri sodnijah, pri katerih je slovenščina v deželi navadni jezik, razpravljalo slovenski ter so se reševale slovenske vloge v slovenskem jeziku. Pred prilično 6 leti pa so začele sodnije na Koroškem reševati slovenske vloge v nemškem jeziku in je sedaj to že stalna praksa pri vseh sodnijah razven v Železni Kapli.

Pred prilično 3 leti pa je celovski okrajni sodnik dr. Tonggler pri razpravi vsled dejstva, da slovenska zastopnika na njegovo zahtevo nista hotela nemški govoriti, dal nastopiti počivanje pravnega postopanja. Oba zastopnika, koncipijenta dr. Friani in dr. Oblak pa sta prišla v disciplinarno preiskavo, ker na sodnikovo zahtevo nista govorila nemški.

Pred 1/2 letom pa je raztegnila koroška odvetniška zbornica disciplinarno preiskavo tudi na oba šefa zgoraj imenovanih koncipijentov na dr. Brejca in dr. Müllerja.

Od te razprave dalje se sedaj pri koroških sodnijah razpravlja nemški, (vsaj dokler ta disciplinarni slučaj ne bode ugodno (?) rešen) s prav malimi izjemami v kazenskem postopanju in v civilnem postopanju pri deželni sodnji v Celovcu.

Samo po sebi umljivo pa so govorili slovenski zastopniki s svojimi strankami v sodni dvorani vedno le slovenski, četudi se je razpravljalo nemški.

Sedaj pa se je izvršil nov, dosedaj najhujši atentat na slovenski jezik.

Dne 6. novembra t. l. se je vršila pri c. kr. okrajni sodnji v Pliberku razprava Kraut ca. Moritz; obe stranki tožnik in toženec sta slovenska kmeta. Tožnika Janca Kraut, veleposestnika v Bistrici, je zastopal dr. Gosak, odv. kand. v Celovcu.

Med razpravo se je imenovani zastopnik s svojim klientom informiral o toženčevih ugovorih ter je govoril s klientom, kar se samo po sebi razume, slovenski. Vsled tega je sodnik Czerny pozval dr. Gosaka, da sme govoriti s klientom samo z njegovim (sodnikovim) izrecnim dovoljenjem ter da mora govoriti z njim v nemškem jeziku. Dr. Gosak se seve ni uklonil sodnikovi zahtevi, ki ni utemeljena v zakonu. Nato je v teku razprave sodnik znova stavil prejšnjo zahtevo na zastopnika dr. Gosaka. Ta pa je vstrajal pri svojem prejšnjem stališču ter izjavil, da bode govoril s klientom med razpravo, kadar koli bode sam hotel in sicer vedno le v slovenskem jeziku. Sodnik je nato protokoliral svoje zahtevo napram zastopniku, pristavil odgovor zastopnika ter mu dal ukor, ker se ni uklonil.

To je sedaj najhujši napad na slovenski jezik na Koroškem. S tem se hoče poseči naravnost v sfero, katera sodnji niti po civ. pr. redu ni dostopna. V tem slučaju se zgodi vse od strani prizadetih faktorjev, kar je potrebno, da se pouči sodnika o nekorektnosti postopanja. Brez dvoma je ta nov napad v zvezi z novim imenovanjem dotičnega justičnega ministra. O nadaljnem razvoju te zadeve bomo poročali.

Interpelacijo o tem dogodku je stavil v poslanski zbornici včeraj dr. Ravnihar.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Za Narodno šolo na Blanči je daroval g. Karol Draščik, pek in slaščičar v Gorici, 20 K. Hvala!

Za narodno šolo na Blanči. — Na svatbi g. Ernesta Filipiča z g. Amalijo Baša v Dornbergu je nabrala gospica Amalija Kompara K 7. Srčna hvala nabiralni in darovalcem!

Iz Sela na Vipavskem. — Podružnica družbe sv. C. in M. v Selu je zopet nabrala in poslala lepo svoto družbi v Ljubljano, tako da ima družba dosedaj od naše podružnice članarine K 47; pri občnem zboru Vinarske zadruge je bilo nabranih K 16; iz nabiralnikov K 6'05; skupaj K 69.05. Zraven tega se je plačalo za glasilo »Slovenski Branik« K 3 in poslalo okroglo 1000 pismenskih znamk. Torej za prvo leto za našo majhno občino lep dar v korist naroda. Vsem rodoljubnim darovalcem najsrčnejša hvala. Za podružnico: Josip Mermolja, predsednik.

C. M. podružnica v Mirnu je imela pred kratkim svoj redni občni zbor. Izvoljen je bil sledeči odbor: Predsednica: g. Josipina Pavletič; namesnica gđč. Zofija Jakli; tajnica: gđč. Slavica Vilhar; namestnica: gđč. Jožica Pavletič; blagajnica gđč. Vera Marmolja; namestnica: gđč. Marta Faganelli. Poverjeniki: za Miren g. Jurij Vuk in g. Edvard Praprotnik; za Bilje gđč. Zofija Saunig; za Sovodnje gđč. Marija Devetak; za Opatjeselo g. Vinko Gregorič. Med poverjeniki se je v minulem letu po svoji marljivosti v nabiranju posebno odlikovala gđč. Zofija Saunig. Poslala nam je 56 K 20 v. Ta dar je naša podružnica sprejela kot prispevek v obrambni kamen ter ga odposlala dne 30. decembra 1910. C. M. družbi v Ljubljano. Hvala zavednim Biljencem! Kot pokrovitelj je pristopil k naši podružnici g. Josip Pavletič, veleposestnik v Mirnu. Želimo, da bi našel mnogo posnemovalcev!

Domače vesti.

Martinov večer »pri Jelenu«. — Kaker se je že ponovno povdarjalo, je ta priveditev merilo za vse naslednje prireditve in upamo, da se odzove p. n. občinstvo v velikem številu. Vspored je izbran in najrazličnejši temperamenti bodo našli kaj po svojem okusu: petje, godba, stalaktiti in stalagmiti, triopolitanski mutci itd. je bolj za idealiste, Jočim je preskrbljena za materjaliste goska »Martina«, kostanj itd. posebej za mladino ples in razočaranje. Z eno besedo: smehta, šale tam bo dosti!

Martinov večer bo v hotelu pri Zlatem Jelenu. Domačega podjetja naj se ne podcenjuje in ako hočemo kedaj napredovati, moramo iti roko v roki vsi meščani, ob vsaki priliki, kajti gotovo je, da so oni dezenterji, ki se odtegujejo iz komodnosti oni pa, ki zraven tega še vse napadajo in kritikujejo in s tem le dobri stvari škodujejo (mislim kritiko onih, ki nič ne delajo tamveč le od zgoraj v lastno škodo pljujejo) so pa najmanj Judeži. Več dela in manj fraz. Imejte vedno pred očmi Svetopolkovo oporoko: Sloga jači — nesloga tlači.

Martinov semenj »pri Jelenu«. — P. n. občinstvu naznanjamo, da veljajo za to prireditve vstopnice k veselici, ki se je imela vršiti na Goriščeku septembra meseca.

Za Sokolski Dom v Prvačini se je nabralo po izvolitvi župana na banketu v poned. pop. 30 K. Hvala darovalcem!

Tržni dan 20. novembra t. l. v Kobaridu. — Županstvo trga Kobarid naznanja: Navadno smo imeli tržni dan v ponedeljek po zahvalnici, katera je bila prvo nedeljo po sv. Martinu; letos se pa pri tukajšnji farni cerkvi in vsi okolici oznani zahvalnica dve nedelji pred adventom t. j. 19. novembra; torej se bo vršil **običajni tržni dan 20. novembra.**

Imenik porotnikov za drugo porotno zasedanje c. k. okrožne sodnije v Gorici. — Redni porotniki: Andrian Felician, Crauglio, Kožuh Vincenc, Osek, Romano Anton, Gorica, Kozem Anton, Prvačina, Bassi dr. Rudolf, Tržič, Sullig Rudolf, Gorica, Marchesini Nikolaj, Gradež, Bollaffio David, Gorica, Zucchiati Anton, Modana, Fuchs Ivan, Gorica, Zavadlav Anton, Štandrez, Bernardelli Severin, Krmin, Mauer Henrik, Gorica, Čermelj Henrik, Vrtovin, Lippizer Josip, Gorica, Kodrič Anton, Rihemberg-Brje, Oblaschiak Sebastijan, Gorica, Ostan Franc, Bovec, Scalettari Ivan, Miren, Falzari Ivan, Marjan, Lodati Franc, Gorica, Del Mestri grof Viktor, Medea, Grignaschi Henrik, Gradež, Michelini pl. Anton, Marjan, Pausig Henrik, Gorica, Mazzolini Anton, Gorica, Fanin Anton, Gorica, Colavin Artur, Ajello, Clemente Karol, Gorica, Černic Valentin, Št. Peter pri Gorici, Colombio Just, Krmin, Pitteri Egidij, Gradišče, Braunizer pl. Edvard, Gorica, Tomšič Ivan, Sovodnje, Birska Josip, Rihemberg-Polje, Paljk Vincenc, Velike Žablje. Nadomestni porotniki: Lorenzutti Franc, Cadel Alojzij, Drobnič Ivan, Travisan Ivan, Potatzky Anton, Tominz Jakob, Miani Josip, Ristits Aleksander, Grusovin Franc, vsi v Gorici.

Slabi zaščitniki cerkvenih zapovedi. — »Gorica« piše: »Zasmehovanje cerkvenih zapovedi pri c. kr. uradni učiteljski konferenci. V torek je pri c. kr. uradni učiteljski konferenci za goriški okraj iz-

razil učitelj Balič željo, naj bi se uradne konference ne sklicevale ob takih dnevih, ki so po cerkvenih zapovedih postni dnevi. Salve smehta so bučale po dvorani, poroča »Soča«, ko je zavedno učiteljstvo slišalo te besede. Tako daleč smo že prišli! Pod uradno zaščito se sme delati vsak učiteljski frkolin norca iz cerkvenih zapovedi. Svaka sila do vremena!

Hudi so gospodje in cerkvene zapovedi branijo. Ali ljudje, ki jih poznajo boljše, pravijo, da so ti branitelji sami mesojedci, ki piskajo na cerkvene zapovedi o postnih dneh ter so piskali na nje tudi tisti usodepolni torek 31. oktobra 1911., nabasavši se z dobrimi mesnimi jedmi! Srečna cerkev s takimi branitelji njenih zapovedi!

Pater Balič z Vrha je priobčil v »Gorici« dolgo »Pojasnilo«. Pater »pojasnjuje«, da v Gorici ni dobiti po gostilnah postnih jedi. Dne 31. oktobra na dan učiteljske konference v Gorici pa je bil eminentno postni dan. — Pater Balič je bil pač že tolikokrat v Gorici in toliko po goriških gostilnah, da mora vedeti, da se dobi ob postnih dneh v Gorici po gostilnah tudi postne jedi. To je znano njemu in tistim, ki so ga poslali in nahujskali delat zdrabho in črni učiteljstvo. Kaj kdo je, ali postno ali mesno, to pa je stvar vsakega posameznika. Tega se držijo tudi gospodje nunci. Nam pogostoma poročajo očividci, da ta ali oni nunc z dežele v Gorici je na postni dan mastno pečenko. Mi smo vedno odgovorili: Bog mu žegnaj, jatri po maši bo že tako odrešen greha. Kaj bi rekel Balič, če bi našel na takega-le posvečenega grešnika na kak zapovedan postni dan?!

Slovenski vojaki v Tripolisu. — Tudi slovenski vojaki bodo krvaveli v Tripolitani za Italijo. Iz bereške Slovenije je bilo poklicanih prav obilo vojakov pod bojno zastavo ter so odšli v Tripolis bojevati se za slavo Italije.

Italijanski begunci. — V Avstrijo prihaja sedanje dni več mladih Italijanov, ki bi morali iti v Tripolis. Zlasti če je že eden od hiše v vojni, drugi zbeži v Avstrijo da ne dobi pozivnice za Tripolis. Na tisoče bo italijanskih vojakov, ki se pozivu pod vojne zastave niso odzvali.

Ponarejeni dvajsetkronski bankovci. — V prometu kroži zdaj nerazmerno mnogo ponarejenih dvajsetkronskih bankovcev. Ker se pa ponarejen denar vsakemu, pri komur se dobi, odvzame, ne da bi se mu povrnila škoda in ima vrhutega dotičnik pota k sodišču in sitnosti, je pač umestno, če opozorimo na razliko med pravimi in ponarejenimi bankovci. 1. Ogrski grb je risan pri falsifikatih z nečnejšimi črtami kakor pri pristnih bankovcih. Pri teh je ogrski grb temnejši, pri ponarejenih pa svetlejši. 2. Cel levi del in leva polovica zgornjega dela robu bankovca ter zgornji del reliefine glave v sredi na nemški strani je pri ponarejenih bankovcih rumeno-zelenkast, pri pristnih bankovcih modro-zelenkast. 3. Srednja črta črke N v besedah »KRON« v vseh jezikih je na falsifikatih ravna, na pristnih bankovcih pa vpegnjena. 4. V besedi »SERIE« sta pri falsifikatih zadnji črki I in E mnogo bližje skupaj nego ostale črke. 5. Črke in številke so pri oznamenilu serije in številke na falsifikatih nepravilne, kakor bi bile pokvečene. 6. Desni rob ogrske strani in desna polovica robu nemške strani sta pri falsifikatih rjavo-vijoličasta, pri pristnih bankovcih pa živo-vijoličasta. 7. Barva modre pdebe je pri falsifikatu nevtralna, mrtva, pri pristnih bankovcih živa, na rdeče cikajoča. 8. Idealna glava nima na ponarejenih bankovcih tistega izraza kakor na pristnih. Nos te glave je na falsifikatih širji in nima na nosnicah spodaj tistih nežnih črt, ki jih opažamo pri pristnih bankovcih. Tudi papir pristnih bankovcev je mnogo tanjši in finejši, kakor pri falsifikatih. Po teh znakih bo vsak lahko razločil ponarejen bankovec od pristnega. Omenjamo še, da država za odvzet ponarejen denar ničesar ne povrne, pač pa lahko zahteva vsak, komur se je odvzel ponarejen bankovec, da mu da za isto vsoto drug pristen denar, če mu dokaže, da je sprejel ponarejen denar ravno od njega, kar je pa silno težko dokazati.

Protiv najemniški davščini v Gorici. — V nedeljo so se bili zbrali laški trgovci in obrtniki na zborovanje, na katerem so protestirali protiv uvedbi najemniške dav-

ščine. Samo navzoči mesarji so bili za uvedbo najeminske davščine. V njihovem imenu je govoril mesar Čufarin, ki je mestni starešina. — Mesarji so torej za to, kar zahteva magistrat. Bojijo se naprave mestnih mesnic, pa so tudi hvaležni magistratu, ki je bil sicer dal pripeljati nekaj argentinskega mesa pa se je prodajalo mnogo dražje nego po drugih mestih!

Današnji tržni dan v Gorici je bil dobro obiskan. Živahno je bilo na živinskem trgu. Cena živine je ostala taka kot na zadnjem trgu.

Tržaški aviatik Widmer je bil včeraj v Gorici pa ni mogel podvzeti zleta z Roje v Trst. Namerava pa zleteti iz Gorice v Trst v nedeljo 12. t. m.

Premestitev vojaštva. — Prihodno spomlad v mesecu marcu se izvrše obsežne premestitve vojaštva; ojačajo se južne garnizije in to zlasti ob italijanski meji in v Bosni. — Dva oddelka strojnih pušk 36. polka in pešpolk št. 19. pride z Dunaja v Tolmino in Sežano; štab, trije batalijoni in 1 oddelek strojnih pušk 32. pešpolka z Dunaja v Trst; oddeki 47. pešpolka iz Krmina v Kojsko in Biljano; pešpolk št. 97. se premesti iz Trsta v Belovar in Karlovac na Hrvaškem; 20. lovski batalijon pride iz Tolmina in Sv. Lucije v Krmin; gorska baterija št. 3. gorskega topniškega polka št. 3. pride iz Beljaka v Tolmin; 5. stotinja 12. pionirskega batalijona iz Gyula-Fehervár v Pulj.

Dr. Pettarinov agitator pred sodnjo. — Ob letošnjih državnozbornih volitvah je v Rudi agitiral za laškega liberalnega kandidata dr. Pettarina Henrik Forti. V hiši Ulijanovi je vzel volilni listek ter prelepil čezenj, da si je bil izpolnjen na ime ljuškega kandidata, Pettarinovo ime; hotel je, da tudi drugi Ulijanovi veljajo storijo tako. Pred okrožno sodnjo v Gorici je bil obsojen na 3 dni zapore in volilno pravico zgubi v smislu vol. zakona.

Plesi na Krasu. — Pod tem naslovom piše zaletljivi »Novi čas« med drugim tudi sledeče: »V neki vasi na Krasu so plesali fantje brez vsake licence, in ko sta prišla občinska organa, da sta jih spodila, so po njih odhodu mirno nadaljevali ples.« Res je, da sta imela dva mladenca pred odhodom k vojakom ples brez dovoljenja; a ko sta jima obč. organa vstavila ples, sta šla po dovoljenje na pristojno mesto, katero sta dobila in potem se je šele nadaljeval ples. Dalje piše dotični list: »Omeriti moram, da je neki predrznež neko Marijino družabnico vlekli siloma na plesišče, pa ona mu je odločno rekla: »raje glavo preč kot na peklenški ples« in mu ušla. Ta mladenka naj bo drugim v zgled. Čast tej Marijini družabnici! Dekleta na Krasu, storite tako.« Dotična Marijina družabnica, kateri poje neki dopisnik slavo, je že trikrat izstopila iz Marijine družbe in vsakokrat, ko se je pošteno naplesala, se je spet vrnila v družbo. — Ni dolgo temu, ko ste se dve Marjanci iz one družbe, kateri ste bile že v rož cah pozno v noč iz gostilne vračale domov vsaka z enim mladeničem. »Dekleta na Krasu, storite tako!« Komentarja k temu menda ni treba.

Kraševce.
Izpred sodnje. — 60 letna babica Katarina Bevk iz Cerkna je bila obtožena zanemarjenja svoje dolžnosti pri porodnici Mariji Jeram, ker ni dala poklicati zdravnika. Ker je manjkala porodnici zdravniška pomoč, je par tednov potem umrla. Osmi dan po porodu je bil klican iz Idrije dr. Papež, ki je hotel, naj pošljejo bolnico v goriško bolnišnico, ali domači tega niso hoteli, ker so slutili, da je vsaka pomoč zaman. Babica je bila pred sodnjo v Gorici obsojena na 10 dni zapore. Kot pričča je bil klican dr. Papež iz Idrije.

Pod voz je prišla v ulici Ponte Nuovo deklica Amalija Bregant. Bajne te voznik Iv. Petrovič prehitro vozil. Deča je precej poškodovana.

Tatvine. — Služkinja Fani Kovač je naznanila policiji, da je bila ukradena 34 K v njenem stanovanju. Pekovskega pomočnika Fr. Vittorija v Gorici je okradel neznan tat. Pobral mu je obleke v vrednosti 55 K. — Anton Klavčič je naznanil, da mu je zmanjkala iz stanovanja žepna ura in 8 K.

»Zlate« hane je prodajal po gostilnah v Gorici neki A. Vasilj s Krka. Trdil je, da so iz finega zlata in prodal precej

svoje robe pa še drago; ali izkazalo se je, da je varal kupovalce. Prijela ga je policija.

Cerkveno oskrbnitvo v Solkanu je kupilo grad pokojnega polkovnika Grimmer-ja »Castrum Silicanum« pod ugodnimi pogoji.

Poskušen samomor. — 62 letni natakar E. Lupčeri iz Trsta, ki je bil 9 mesecev v službi v kavarini »Armonia« ter bil na to odpuščen, si je porezal žile z žepnim nožem v tukajšnjem mestnem vrtu. Ali ranjen ni nevarno. Zdravijo ga ušmijeni bratje.

Nesreča v ladjedelnici v Trziču. — Včeraj se je zgodila v ladjedelnici nesreča. Mehaniku Berlotu je padla neka teža na glavo ter ga nevarno poškodovala; pretresena ima možgane. Prepeljali so ga takoj z malim parnikom ladjedelnice v tržaško bolnišnico.

Ne samomor, ampak nesreča. — Poročali smo, da se je vrgel neki delavec Meljavec iz Kromberga čez »Novi most« v Koren ter se je ubil. Sedaj pa je dognano, da se ni sam vrgel čez most, ampak šel je na stran mosta in ker ni tam nobene ograje, je po nesreči padel v globočino ter se ubil.

Trgovsko-obrtno in gospodarske vesti.

Zakupna oddaja lesa za kurjavo. — Vojaška uprava v Gorici kupi po kupčijski navadi 1420^m m trdega lesa za kurjavo. Dotična oddajna razprava se bo vršila dne 24. t. m. pri vojaškem oskrbovališču v Gorici. Kolikovane ponudbe morajo biti do 9. ure istega dne pri oskrbovališču, kjer se dobe do takrat potrebna pojasnila.

Trgovski kurz, ki jih prireja trgovsko obrtno društvo v Gorici, so izvanredno dobro obiskani in sledijo z velikim zanimanjem posameznemu poduku. A v ita l'jansčini se namerava prirediti za one pričetnike, ki jim je italijansčina še popolnoma tuja, nov kurz, ki bi že pričel prihodnji teden. K temu novemu kurzu oglašilo se jih je že nekaj, je pa še prostora za 20 učencev.

Ako bi kdo še hotel pristopiti, naj se oglasi takoj v trgovini gosp. J. Medveda.

Goriška kolesarska zveza.

Kolesarsko društvo »Danica« vabi gg. odbornike k odborovi seji, katera se bo vršila v soboto dne 11. t. m. ob 8. uri zvečer v društveni sobi.

Politični pregled.

Poslanska zbornica je imela 7. t. m. sejo.

Med došlimi dopisi je bilo tudi poročilo draginjskega odseka o uvozu mesa in znižanju sladkornih cen. Vlada je predložila razne predloge, med njimi predlogo o preuredbi zadružništva, zakon o ustanovitvi splošnega zadružnega kreditnega zavoda.

Zbornica je potem živahno razpravljala o programnem govoru ministerskega predsednika. V imenu Čehov je ostro kritiziral novo vlado posl. Masaryk.

V imenu nemškega »Nationalverband« je izjavil posl. Gross za politično potrebo, da se pritegne Čehi k večini in da je sprava nujno potrebna vsaj glede najvažnejših točk. Izjavil je, da bo nemški »Nationalverband« podpiral novo vlado, ja pa zahteva od vlade, da respektira nemško posestno stanje, in da bo energično zavračal morebitne napade na svojo šole, kakor tudi vsa stremjenja za prevrat družabnega reda.

Posebno ostro je govoril voditelj nemških soc.-dem. dr. Adler, ki je poudarjal, da pomenja ustava nove vlade pomaknitev na klerikalno stran, in je izrekel vladi najostrejšo nezaupanje.

H koncu se je posl. Biankini v imenu dalmatinskih poslancev zahteval od predsednika, da naj pozove vlado, da nemudoma predloži parlamentu sklepe pred kratkim še vršče skupne ministerske konference v zadevi bosanskih in dalmatinskih železnic.

Na koncu seje so podali Čehi ostro interpelacijo na ministerskega predsednika v zadevi znanih pogojev justičnega ministra Hochenburgeja.

V včerajšnji seji se je nadaljevala proračunska debata. Vukotič je opozarjal

vlado na njene dolžnosti do Dalmacije. Koncem seje je dr. Rybář pozval zbornico na protest proti italijanskim grozodejstvom v Tripolisu. O tem je vložil interpelacijo tudi posl. Breiter.

Gosposka zbornica je imela včeraj sejo, v kateri je govoril min. predsednik Stürgkh. Poudarjal je visok pomen (!) gosposke zbornice; vlada jej bo priznavala vedno pripadajoči jej vpliv. Razvil je programni govor vlade, sličen onemu iz poslanske zbornice; bil je odobren.

O železničarskem vprašanju se je v seji odseka za državne uslužbence živahno razpravljalo. Izvedba pododsekovih predlogov je nemogoča iz finančnih razlogov, je rekel finančni minister. Poročajo pa na to z Dunaja, da se to vprašanje reši ugodno.

Revolucija na Kitajskem. — Mandžurska dinastija bo morala najbrže izginiti. Pristanišče Amoy so zavzeli revolucionarji. General Vua je umorjen. Bajne nameravajo poseči v Kitajski spor tujih velevlasti. — Revolucionarji so zaplenili v Hankavu državno blagajno.

Šusteršič pri Stürgkhu, Stališče klerikalcev nasproti novi vladi. — Z Dunaja poročajo: Slovenski klerikalni poslanci so imeli v sredo posvetovanje, kako stališče naj zavzamejo napram novi vladi. Po poročilu dr. Šusteršiča, ki je poročal o svojem pogajanju s Stürgkhom, se je razvila živahna debata. Nekateri poslanci so nastopili za najskrajnejšo opozicijo proti Stürgkhovemu kabinetu. Ali o stvari se ni sklepalo.

V slovenskih parlamentarnih krogih ne pripisujejo dr. Šusteršičevemu ropotanju nobene važnosti. Vsem je znano, da dr. Šusteršič najprej silno ropota z orožjem, nato pa brezpogojno kapitulira.

Hrvatski sabor je razpuščen. Ban Tomašič nima večine; nove volitve mu je menda tudi ne prinesejo.

Vojna med Turčijo in Italijo.

Turki zavzeli Derno?

Iz Carigrada poročajo, da so Turki zavzeli Derno. Italijani so imeli mrtvih 500; druge so ujeli. Turki so izgubili 80 vojakov in ravno toliko je ranjenih. Italijanom so vzeli 18 topov in 5000 zabojev raznih vojnih potrebščin. — Če je le res!

Se en poraz Italijanov!

Iz Carigrada poročajo nadalje še o enem porazu Italijanov. Pri Tobruku so se izkrcali italijanske čete ter zadele pri El Farumu na Turke. Po hudem boju so izgubili Italijani 200 vojakov, ranjenih je dosti. Turške zgube so manjše. Tudi za ta boj velja vprašanje: Če je le res!

Francoski socialisti proti vojni.

V Parizu je bil velik protestni shod proti italijansko-turški vojni. Sprejeli so resolucijo, v kateri se ostro obsoja italijanski rop nasproti Turčiji; priporočili pa so ob jednem slogo med italijanskim in turškim proletariatom.

Bolnišnice in kolera.

Bolnišnice v Tripolisu so polne bolnikov in ranjencev. Kolera razsaja v Tripolisu in tudi med Arabci in Turki. Vse polno mrličev gnije okoli Tripolisa. Smrad se širi daleč naokoli.

100.000 mož v Tripolisu.

Italija pošlje v Tripolis še toliko čet, da bo tam 100.000 mož. Generalni štab kliče pod bojne zastave letnike 1886. in 1887.

Darovi za Turke.

Iz Kaire poročajo, da po Egiptu pridno nabirajo za turško vojsko. Nabrali so doslej dva in pol milijona frankov. Turkom hitijo na pomoč prostovoljci iz Egipta.

Utrdbo Hamidje zavzeli Italijani.

Iz Rima poročajo, da so Italijani zavzeli utrdbo Hamidje po hudem boju s Turki in Arabci. Boj v oazi se je vršil zvečer pri luninem svitu. General Chaurand je vodil vojake ter se na čelu njih spustil v boj s sovražnikom. To bi bil prvi uspeh italijanskega prodiranja v notranjost dežele.

Turški protest proti italijanski aneksiji Tripolisa.

Turška vlada je poslala vsem velevlastim noto, v kateri proglašuje aneksijo Tripolisa in Cirenajke od strani Italije kot popolnoma ničevo in brez vsakega pomena. Obi državi se nahajata sedaj v pravem vojnem stanju. Turška vlada se vedno vzdržuje svoje suverenitetne pravice nad anektirano deželo in hoče le svoje pravice braniti do zadnje kaplje krvi. Nota, ki jo je Italija izročila velevlastim, je dvojna kršitev mednarodnega prava, proti čemur Turčija najenergičneje protestira.

Se o italijanskih grozodejstvih.

Angleški listi objavljajo daljne posameznosti o italijanskih grozodejstvih. Tako piše neki angleški častnik v »Westminster-Gazette«: Dne 28. oktobra je neka arabska četa predrila italijansko črto pri Bu Meliani ter se zabarikadirala v neki hiši. Potem so izvesili belo zastavo, ter se udali. Ko so bili razoroženi, so jih Italijani poklali. Avstrijski raziskovalec Altbauer se je nastanil v arabskem predmestju. Ko so se približali Italijani je prišel s svojim arabskim hišnim gospodarjem v mesto. Potem se je Altbauer vrnil v svojo hišo, ter našel tam umorjenega svojega arabskega slugo, nedolžnega 80-letnega starčka.

Zadnja poročila.

Iz Rima poročajo, da so pri Tripolisu in Homsu doživeli Turki nove poraze. — Za rodbine padlih vojakov in ranjence nabirajo po Italiji prispevke. — Boj se je razvil pri Šjara-Šjadi. S tem so baje pokazali Italijani, da se znajo boriti tudi v oazi. — V Derna in Homsu so bili spopadi brez škode za Italijane. Tako seveda pravijo Italijani. — Iz Berlina poročajo, da nameravajo velevlasti pritisniti na Turčijo, naj sklene mir.

Književnost.

»Oliver Twist.« Spisal Charles Dickens, poslovenil Oton Zupančič. Cena broširani knjigi K 5; eleg. vezani K 620, po pošti 30 v več. O knjigi še spregovorimo. Priporočamo.

Dobiva se tudi v knjigarni v Trgovskem Domu.

Razne vesti.

Klub slovenskih farmacevtov akademicega društva »Ilirije« v Pragi je pričel ta teden z rednimi strokovnimi predavanji. Prvo predavanje je bilo v ponedeljek dne 6. t. m. v društvenih prostorih »Jugoslavije«, Tatarska ulica 14/1. Predaval tovariš Hugo Mužina: »O antikonceptivni sredstvih«. Prihodnji ponedeljek predava tovariš Fedor Gradišnik: »Iz splošnega življenja rastlin«. — V kratkem priredi klub tudi podružne izlete v češke tovarne. Na vse prireditve so vabljani vsi prijatelji kluba.

Aviatična postaja v Pulju. — Po sklepu mornariškega poveljništva napravijo v Pulju aviatično postajo. Komendant bo l'jniški poročnik Viktor Klobočar, ki je že izvežban aviatik. Postaja ima namen izvežbati v aviatiki določeno število mornariških častnikov.

Kubelik ne more igrati v Rusiji. — Sloveči violinist Kubelik je hotel prirediti koncerte v Odesi in Kijevu, a ruska policija mu je to zabranila, ker je Kubelik zadnjič, ko je bil v Rusiji sviral marsiljezo in je občinstvo na to pelo revolucionarne pesmi.

Poskušen samomor 13 letnega dečka. — V Mariboru se je hotel usmrtiti 13letni učenec tamkajšnje meščanske šole Ludovik Frass. Skočil je z balkona drugega nadstropja. Zlomil si je desno roko ter se poškodoval po celnem veselu. Prenesli so ga v bolnišnico. Stori je to iz strahu pred šolsko kaznijo.

(Dolje na četiri strani.)

Mali oglasi.

Najmanjša vrstajbina stane 60 v. n. Ako je oglaš obnežel se račun za vsako besedo 3 v. n. Najpriporočljive inzeriranje za trgovce in obrtnike. Kozice je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici katerih želimo in celo v nastajajočih na potni, ker najkve so inzerirajo. Skoda ni majhna.

Radi odpotovanja se prodajo dobro obranjeno žensko kolo. — Natančneje pove naše t. avništvo.

Kraljevska italijanska himna v cerkvi. — V kraju Viareggio je bila črna maša za vojake, ki so padli v Tripolitani. Slovesne molitve so se vršile v Stolni cerkvi; molili so za ranjke, naj počivajo v miru; četam pa naj da Bog popolno zmago. Po molitvah so igrali na orglje kraljevske himne. Dosedaj niso igrali te himne še v nobeni cerkvi v Italiji zbog znanega stališča Vatikana nasproti nastitji.

Mesna draginja na Francoskem. — Tudi na Francoskem je meso drago. Francoska vlada je sklenila, da dovoli uvoz živine iz svojih kolonij ter tako odpomore draginji mesa. V kratkem pridejo večje pošiljave mesa iz kolonij na Francosko.

Svojo mater je umoril 35 letni Ignacij Lindič iz Strelca pri Novem mestu. Storil je to v vinski kleti. Mater so našli mrtvo, strop in stene so bile oškropljene s krvjo.

Hitrost zrakoplova. — Znan francoski učenjak profesor Painleve priobčuje o razvoju aeroplanov sledeče: »Dosedaj nam je še nemogoče dohnati, kakšno hitrost bo dosegel zrakoplov v sto letih. Gotovo je, da se bo brzina še zelo pomnožila. O vlakih, parniku in vodljivem balonu se lahko reče, da so že dosegli večalimani višek hitrosti. Tudi bi se pri prvih dveh radi raznih ovir ne mogla hitrost za mnogo zvišati. Zrakoplov pa plove po zraku, ki je čist prahu, in bi bila večja hitrost lahko možna, ker bi tudi glede dihanja ne bilo nikakih ovir.« Občutka, ki jih ima potnik v zrakoplovu med vožnjo, opisuje takole: »V trenutku, ko se prične aeroplan dvigati, pada solnce. Čeprav sem bil zelo lahko oblečen, sem vendar 70 minut trajajočo vožnjo prestal z zelo prijetnimi občutki. Gotovo sem zmrzoval, toda ne bolj kot čakalci pod nami. Zračni pritisk na obraz je pa učinkoval kot božanje, ki se ne more opisati. In poleg tega smo vozili s 60 kilometri na uro, kar povzroča pri enaki vožnji z avtomobilom že precej neprijetnosti.«

ZAHVALA.

Podpisani se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so prišli od blizu in daleč ter spremili našega ljubega sina, brata, očeta in soproga.

LEOPOLDA MIHELJ

na zadnji poti k večnemu počitku.
Bog plačaj vsem mnogotero.
RIHENBERK, 5. novembra 1911.

Zaluzjoča družina.

Odlikovana pekarnja in sladničarna

Karol Draščik

v Gorici na Koru v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinnejega pečiva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različnih fine vina in likerja na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Pozor! Pomujalo se vam bo mnogo nevarnih ponarejanj.

Globus
čistilni izvleček

Zahleva naj se izvemo **Globus** iz lovarne Fritz Schütz ml. ake. dr.

Velike zaloge novih dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, orkestrionov, gramofonov, vsakovrstnih plošč itd. V zalogah imam veliko vseh gori navedenih tudi že rabljenih strojev prav po ceni na izbero pri

Batjel-u
Gorica
Stolna ulica 2-4.
Mehanična delavnica.
Prodaja tudi na obroko.
Ceniki poštne prosti.

Zaloga in zastopstvo lahkih švicarskih motorjev (Motosacoche) na navadnem kolesu. Kupuje se stara dvokolesa, šiv. stroje, gramofone, orkestrijone itd.

Anton Potatzky v Gorici
naslednik Jos. Terpin.
Na rodu Kattolja

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.
Najboljše kupovališče npraberškega in drevesnega blaga ter tkanil, preje in nitij.

POTREBŠČINE
za pisarnice, kadilce in popotnike.
Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE
za krojače in ševaljarje.
Svotiljice. — Ročni vaneč. — Mašne knjižice.

Šišna obuvala za vse letne čase.
Posebnost:
Semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najboljše okrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

Nanut & Bregant
autorizovana stavbena firma
v Gorici
ulica Adelaide Ristori št. 5
se priporočata p. n. občinstvu za vsa stavbena dela. Izdelujeta vsakovrstne načrte, proračune in kolodvaje po najnižjih cenah.

Naznanilo.
Usojam si uljudno naznaniti slav. občinstvu, da sem otvoril
ново mesnico
v ulici Treh kraljev (Via Tre Rè) št. 16 pri kavarni „Dogana“.
Zagotavljam solidno postrežbo in blago prve vrste. Na željo gosp. odjemalcev se pošilja meso tudi na dom.
V mesnici imam vedno veliko izber različne divjačine in domače, izvršne pitane perutnine.
Posebnost: prašičje meso vseh vrst.
Za mnogobrojen obisk se toplo priporočam
Andrej Frandolič,
mesar.

Knjigovodkinjo,
ki ima že več let prakse in je izurjena moč
se sprejme takoj.
Zahteva se popolno znanje slov. jezika, nemščine in knjigovodstva. — Prednost imajo one, ki so bile že v kaki trgovini s papirjem.
Ponudbe na naše upravnništvo pod šifro: **DELAVNOST.**

Ivan Kravos
na Koru št. 11. **GORICA** na Koru št. 11
sedlarska delavnica

in zaloga različnih konjskih vpreg za lahko ali pa težko vožnjo; dalje ima v zalogi različne konjske potrebščine, potovalne potrebščine kakor: kovčage, torbice, denarnice, listnice itd. — Izvršuje in sprejema v popravilo različne koleselne in kočije

Popravila se izvršujejo točno.
Cene zmerne.

Kako se obranimo žledodčnih bolečin?!

Takim bolečinam, na katerih trpi dan današnje človeštvo, se pride vspešno v okom ter se jim more energično nasprotovati s tem, da se pravočasno uporablja

Dr. Engel-nov nektar.

Kajti močan žledec in dobra prebava tvorijo temelj zdravja in telesu. Kdor hoče svoje zdravje ohraniti tudi do starosti, naj uporablja po svojih izvršnih zdravilnih sloviti

Dr. Engel-nov nektar.

Ta pijača, ki je izdelana iz izvršnih, celjskih sokov in iz vina, vpliva vsled svojega vestnega izdelovanja jako dobrodelno na prebavo liki žledodni liker, oziroma žledodno vino ter nima nikakih škodljivih posledic.

Zdravi ali bolni lahko uživajo ta nektar, brez da bi škodovali svojemu zdravju. Nektar vpliva pri pametni uporabi pospešujoče na prebavo in vzbudljivo na tvoritev sokov.

Zato se priporoča vžitek

Dr. Engel-novega nektarja

vsem, ki si počajo ohraniti zdrav žledec. Nektar je dobro sredstvo proti žledodnemu katarju, krču, bolečinam, težki prebavi ali zasliženju. Ravnotako ne dopusti nektar, da se dobi zaprtje ali stisko ali količn. bolečine ali srčno utripanje, ohrani temveč dober sen in živahen tek, zadržuje torej nespečnost, duševno motenje, glavobol in nervozno utrujenost.

V širokih slogih ljudstva razširjen nektar vzdržuje veselost in veselje do življenja. Nektar se dobiva po 3 K in 4 K steklenica v lekarnah sledečih krajev: Gorica, Kormin, Gradišče, Romani, Ajel, Campolongo, Ronke, Tržič, Ajdovščina, Gor. Idrija, Tolmin, Kanal, Videm, Palma, Cervinjan, Ogled, Fiumičel, Gradec, Sezana, Vipava, Postojna, Milj, Trst itd., kakor tudi v lekarnah in manjših krajih Gorisko-Gradiščanske in sosednih dežel. Tudi razpošiljajo lekarnice v Gorici 3 ali več steklenic nektarja, po originalnih cenah v vse kraje Avstro-Ogrske.

Svari se pred ponarejanjem!

Zahtevajte izrazno

Dr. Engel-nov nektar.

Moj nektar ni nobeno tajno sredstvo, njegove sestavine so: samos 200, vino malaga 200, vinski škrljaj 50, glicerina 100, črne vino 100, sok jerebrike 100, črešnjev sok 200, brinje 30 in mnogo drugih zeljskih. Te sestavine se pomešajo.

Naznanilo preselitve.

Trgovino „pri železcu možu“ in zalogo starin se je preselilo v

Magistratno ulico.

Velika zaloga starin kakor: vsakovrstnih slik, bronastih izdelkov, pohištva, kipov, orožja od vseh stoletij, minjatur, bakrorezov, porcelana itd. itd.

Zaloga novega orožja vseh vrst toliko za lov kakor za strelišča, samokresov, avtomatičnih pištol vseh sistemom, raznovrstnih patron, šiber itd. itd.

Cene konkurenčne.

Ivan Gyra, izdelovatelj orožja in zapriseženi izvedenec.

Pozor rodoljubi!

Zahtevajte povsod naše igralne karte

„Primorka“ in „Slava“

Na prodaj so v Gorici: v trgovini Gaspardis na Travniku št. 24, v tobakarni Sardagna, Gosposka ulica, v Solkanu: tobakarna Andrej Ličen, v Kojskem: trgovina Karol Lenardič, v Tolminu: A. J. Vrtovec.

Dvonadstropna hiša se proda

v sredini mesta Idrije, na prometnem kraju. V njej se nahaja že nad 30 let gostilna. — Hiša je jako pripravna za trgovino ali vinsko kuptijo na debelo, ker ima prostorno klet. Cena 25.000 K. Naslov pové naše upravnništvo.